

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 40.— K
 Félévre 20.— "
 Negyedévre 10.— "
 Egy óra 3-40 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: **Dr. MAYER JENŐ.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
 ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 243. szám.

Szerda, október 24.

A háboru hirei.

Elsülyesztett angol segédcirkáló.

Rotterdam, okt. 24. Délutáni telefonjelentés.

Az Orama nevű 12.927 tonnás angol segédcirkálót elsülyesztették. Emberéletben nem esett kár.

Lloyd George és Bonnar Law nem akarnak békét.

London, okt. 24.

Az Albert Hallban tartott népgyűlésen Lloyd George beszédet mondott, amelyben többek között így szólt:

Ugy érzem, hogy a most lehetséges békefeltételek olyanok, hogy csak fegyveres fegyverszünet megkötésére lennének alkalmasok. Ennek az állapotnak azonban még borzalmasabb harc lenne a vége. A háborút — bármennyire borzalmas is — még szörnyűbbé tesz az azon lehetőségek, amelyeknek megújulása szárazon, vizen és a levegőben fenyegethet. Akik korán békekötésre törekedzenek, gondolják meg, hogy mi történék, ha ránk nézve nem kielégítő módon fejeznék be a háborút.

Lloyd George után Bonnar Law beszélt. Nem akarom mondani — így szólt, — hogy nincs kemény munka előttünk, de nem látok más utat a békére, mint a győzelmet. A béke gyorsan eljön, mihelyt ellenségeink tisztában lesznek azzal, hogy minél tovább tart a háboru, annál rosszabb rájuk nézve.

Betiltott Bródi darab.

Budapest, okt. 24. Délutáni telefonjelentés.

Budapest város rendőrfőkapitánya betiltotta Bródi Sándor „Szerep” című darabjának előadását azzal az indoklással, hogy a darab az uralkodóház jó hírét kedvezőtlen világitásba helyezi és e sérelem következményeképpen a hadviselés érdekeit is veszélyezteti. A darab ugyanis egy velünk szövetséges viszonyban levő uralkodó család egyes tagjainak intim családi életét helyezi a cselekmény előterébe és ezért nem engedhető meg hogy előadják.

Fényes László a képviselőház mai ülésén sürgős interpelláció előterjesztésére kért és kapott engedélyt a Bródi darab betiltása ügyében.

Hirek egy állítólagos német békeajánlatról.

Rotterdam, okt. 24. Délutáni telefonjelentés. A Manchester Guardian-nak jelentik Párisból:

Briand volt miniszterelnök közölte, hogy **Bülow herceg legutóbbi svájci látogatása alkalmával javaslatot juttatott hozzá az általános békéről. Ezekben a javaslatokban Németország felajánlotta Belgium teljes függetlenségének helyreállítását, Elzász-Lotharingiát Franciaországnak, Triestet Olaszországnak biztosította volna, de bizonyos kárpótlást követelt Oroszország rovására.**

Briand értesítette erről Ribot-t, aki viszont közölte a szövetségesekkel, hogy békejavaslatokat kapott, amelyek szerinte csapdául szolgálnak.

Ribot a csütörtöki titkos ülésen felvilágosításokat adott erről, de a kamara azokat elégtelennek tekintette. Általános vélemény, hogy nem volt elegendő ok arra, hogy a német javaslatot csapdának tekintsék annál kevésbé, mert a javaslatban nem fegyverszünetről volt szó, hanem általános békekötésről.

Genf, okt. 24. Délutáni telefonjelentés. Hervé írja a Victoireban:

Nincs ok arra, hogy csapdáról beszéljünk. Senki se akar békét kötni Oroszország rovására, de Németországtól se lehet várni, hogy azonnal közölje minimális békefeltételeit.

Anglia védekezése a Zeppelinek ellen csődöt mondott.

Milano, okt. 24. Az olasz lapok szerint a Zeppelinek elleni védekezés Angliában csődöt mondott.

Az egyik Zeppelin 6000 méter magasságból bombákat vetett London központjára.

Az orosz flotta menekül a bekerítés veszélye elől.

Stockholm, okt. 24.

Az orosz flotta elhatározta, hogy a bekerítés veszedelme elől a batniai-tengerből svéd oldalra menekül, mivelhogy akkor a háboru idejére internálni fogják Svédországban.

Valószínű, hogy ez esetben csak a hajókat tartanák vissza, a legénységet pedig élelmiszerhiány miatt elengedik.

A politika hirei.

A külügyminiszter Budapesten.

Budapest, okt. 24. Czernyn Ottokár gróf külügyminiszter szombaton délután érkezik Budapestre és öt napot tölt a fővárosban.

Elnökölni fog a vasárnapi közös minisztertanácson és tanácskozni fog Holló Lajossal és Károlyi Mihály gróffal.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 23. A képviselőház ma délelőtt Szász Károly elnöklésével ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy Fényes Lászlónak engedélyt adott Bródi Sándor darabjának betiltása ügyében sürgős interpelláció előterjesztésére. Azután folytatták az indemnitás vitáját.

Rakovszky Iván munkapárti élesen támadja a kormányt az élelmezési mizériák és a papirhiány miatt. A cenzuráról szólva megállapítja, hogy az előbbi kormány liberálisabban kezelte a cenzurát, mint a mostani. Példa erre mindjárt Bródi Sándor darabjának betiltása.

Ezután Róth Endre szólt, ki a esendőség és rendőrség fizetésjavításának emelését sürgeti.

Utána Tisza István gróf szólalt fel és többek közt ezeket mondotta:

Szükséges, hogy ne homályosítsák el a nemzetünkben élő azon tudatot, hogy a háboru a mi önvédelmi harcunk. Tényleg el kell ismernem, hogy van nálunk egy áramlat, amely minden áron békét akar. A magyar nemzet történelmének leg-sötétebb lapjaira emlékeztet az a körülmény, hogy ezekben az időkben akadhat magyar ember, aki elvakítva pártérdekeitől a magyar nemzet békevágyát a pártérdek javára használja fel. (Zajos éljenzés.)

Vajjon tudják-e a mostani kormány hívei közül, hogy ellenségeink cinikusan felosztották maguk között Magyarországot, hogy vita tárgya volt Románia és Szerbia között Torontálvármegye hovatartozandósága és ugyanígy vita volt Oroszország és Románia között Máramarosmegye hovatartozandóságát illetően.

Lapunk zártakor Tisza István még beszél.

TEHER.

9317	95
5056	93
4374	88

KÖVETEL.

7039	43
2350	54

389	97
-----	----

Olga s. k.

Fer. Pál.

A bogárosi gazdaünnep.

Lapunk hétfői számában tudósítónk részletesen beszámolt az október 21-ikén Bogáros községben rendezett gazdaünnep lefolyásáról. Most pótlólag módunkban van közreadni dr. Steuer György főispánnak a bogárosi gazdaünnep alkalmából mondott beszédeit az alábbiakban.

Ströbl Péter gazdavezér sirjának megkoszorúzása.

Néhaj Ströbl Péter bogárosi lakos, egyszerű földmivelő volt, aki hétköznap kérges kezével vezette az ekét, az esti órákat önképzésnek szentelte, vasár- és ünnepnap összehívta gazdátársait és azoknak előadást tartott, hogy a mezőgazdaság érdekeit csak a gazdák szervezésével, gazdasági szakképzéssel és a mezőgazdasági kultúra vívmányainak értékesítésével lehet megóvni. Ströbl Péter faluról-falura járt, kisebb-nagyobb összejöveteleket, majd nagy gyűléseket rendezett, nagy lelkesedéssel, gyűjtő beszédeivel és szervező képességével megvetette alapját a Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesületének.

Ströbl Péter mintagazda volt, aki mint kisember a közérdek, az összes gazdák érdekeinek szolgálatába állott, mindenütt nagy lelkesedéssel, kitartással és higgadt meggyőződéssel szállott sikra az egész gazdaosztály jogosult érdekeiért.

Ströbl Péter az egyszerű, német anyanyelvű gazda a magyar hazaszeretet oly ritka erényeivel rendelkezett, hogy őt mintaképül állíthatjuk oda minden idegenajku állampolgárnak. Önzetlen, fáradhatatlan és sikeres közéleti működésével kivívta magának az általános tiszteletet és nagyrabecsülést. A kegyelet és tisztelet jeléül koszoruzzuk meg Ströbl Péter sirját és ezzel tanubizonyságát adjuk annak is, hogy az egyszerű ember is, ha a közjóért önzetlenül és hazaszerettel dolgozik, általános megbecsülésben részesül és emlékeit örök időkre megőrizzük.

A községi előjárósághoz és a községi képviselőtestület tagjaihoz.

Mint a vármegye önkormányzatának hivatott irányítója és őre, kötelességem a községi előjáróságot és a községi képviselőtestület tagjait tájékoztatni, hogy miként vélem és óhajtom az önkormányzatot a maga valódi értelmében megvalósítani és a maga tisztaságában fentartani.

Mindenekelőtt minden pártpolitikát küszöböljenek ki működésük köréből. Az egyoldalú káros politikát, mielőtt a község háza ajtókjüszöbét átlépik, mint a hópeleket fujják le vállaikról. A község háza csak úgy lehet a falusi nép gazdasági, kulturális és erkölcsi fejlődését biztosítani hivatott hivatal, ha abban nem az egyoldalú pártpolitikát, hanem a közérdeket szolgálják, a közjót megóvják. Nem egyes emberek, hanem az összes társadalmi osztályok érdekeit kell szolgálnunk.

Szüntessük meg a közismeretes káros pártoskodást és vállvetett erővel álljunk a közjó szolgálatába. Különösen a jómóduak, a gazdagok ne vonják ki magukat a közérdek megóvásának kötelezettsége alól, hanem álljanak élére a gyengéknek, a legszűkebb néprétegeknek.

Egész Délmagyarországon, sajnos, közismeretes köztudat, hogy a jómódu gazdák, akik elsősorban volnának hivatva a közjót szolgálni, mindentől távol tartják magukat, a községi önkormányzatban biztosított jogukat gyakran egész község hátrányára elhanyagolják.

Az egyik ázsiai vad népnél a férfiak a sátorban alszanak és vihar idejében a sátor cölöpeit gyenge asszonyi kezek tartják.

Hasonlóképp jómódu gazdáink is igen gyakran mikor a község gazdasági és kulturális fejlődését biztosítani hivatott reformokat meg kell valósítani, mikor a támogatásra szoruló gyengék jogosult érdekeit, a közjót meg kell óvni, a jómódu gazdák távol vannak vagy kötelességeiknek nem tesznek úgy eleget, amint ezt az egész község érdeke megkívánja.

A közjó megóvását célzó munkából mindenki, szegény és gazdag egyaránt vegye ki részét, mert csak teljes odaadással, vállvetett erővel és békés együttműködéssel szolgálhatjuk tartós sikerrel az elsősorban szem előtt tartandó közérdeket.

Az önkormányzat létalapja a valódi népakarat, melynek megnyilatkozása elé akadályokat gördíteni nem szabad. Mindenki

meggyőződésének függetlenül, a közérdeknek szem előtt tartása mellett adjon kifejezést. Ha a községi önkormányzat szervei a közérdekkel szemben helytelen utra térnek, a felettes hatóságnak módjában áll az önkormányzati szerveket a törvény alapján helyes utra terelni.

Amint a községi önkormányzati szervek függetlenül, a közjó érdekében kell hogy eljárjanak, hasonlóképp kell eljárniuk a tisztviselőknek is. Eltérő meggyőződés, eltérő intézkedés esetén ne legyen közöttünk ellenségeskedés és ne gyakoroljuk a bosszu művét, ne bontsuk meg az okvetlenül szükséges egyetértést; hanem döntsék el a vitás kérdést a fennálló törvények értelmében a felettes hatóságok.

A községi önkormányzatban teljes takarékosan dolgozzunk. A második-harmadrendű, vagy felesleges kiadásokat mellőzzük és a nagy feladatok megoldásánál, a háboru által okozott sebek gyógyításánál legyünk áldozatkészek. A közegészségügy érdekei, az özvegyek és árvák segélykiáltása, az anya- és csecsemővédelem szent kötelességei visszhangra kell hogy találjanak minden községben.

A községekre a háboru után igen nagy és fontos feladatok várnak, mely feladatok sikeres megoldásánál mindenkire van szükségünk. Újból és kifejezetten hangsúlyozom, hogy a közjót az egyoldalú, átkos és gyűlöletes káros pártpolitikától végre teljesen menten szolgáljuk.

A politikát majd megvívjuk a hivatalokon kívül, a politikai csatatereken. A politikában is a lehető legmesszebbmenő egyetértést fogom keresni, hogy a politikai pártviszály és gyűlölet, a békés kulturmunka féltve őrzendő hajtásait fel ne perzselje.

Meggyőződésünknek őszintén és férfias nyíltsággal kell kifejezést adnunk, vármegyénk érdekeit a közérdeknek szem előtt tartása mellett legjobb tudásunkkal és teljes hazaszerettel kell szolgálnunk.

A falusi néppel, a polgársággal különösen a hadbavonultak hozzátartozóival, az özvegyekkel és árvákkal szemben tanúsítunk teljes jóindulatot, legyünk irányukban igazságosak és siessünk szenvedő embertársaink segítségére.

Ebben az értelemben kérem mindenkinet, de különösen a hatóságoknak, a községi előjáróságnak, képviselőtestületi tagok, a községi jegyzők és járási főszolgabírák közreműködését.

A gazdaggyűlésen.

Még a béke idejében egy igen gazdag ember pihenés céljából felkeresett egy egyszerű és szegény halászfalut. A falusi korcsmában vett szállást. Az elfogyasztott vacsorát egy ezerkoronás bankjeggyel akarta kiegyenlíteni. A korcsmáros a bankjegyet gyanus szemmel nézte és a korcsmában levő halászoktól megkérdezte, vajjon ismerik-e ezt a pénzt? A halászok egyértelműleg azt a nézetet vallották, hogy a bankjegy előttük ismeretlen, legfeljebb háboruban adnak ki ilyent, de hamis bankjegy lesz az s ezért jó lesz, ha ez az idegen elhagyja az egyszerű, de becsületes falut, mert közöttük csalót meg nem tűrnek.

A gazdag idegen még az éj folyamán elutazott és a legközelebbi faluban felváltotta az ezerkoronás bankjegyet fillérekre és a fillérekkel megtöltött zsákkaival utazott vissza a halászfaluba és a halászkorcsmában a halászok jelenlétében fillérekkel egyenlítette ki a számlát.

„Nos tisztelt halászok — mondotta a gazdag idegen — most hogy nem az ezerkoronással, hanem fillérekkel egyenlítettém ki a számlát, már elhiszik, hogy becsületes ember vagyok.”

Hasonlóképp vagyunk a közéletben is. Azokat az embereket, szervezeteket, kik nagy eszmék szolgálatába állanak, a legszélesebb néprétegek jogosult érdekeit hirdetik és védik, rendszerint bizonyos kételkedéssel, gyanúsítással fogadják. A hétköznapi, kicsinyes látókörből kiemelkedő, a messze jövőbe kiható és egyetemes érdekeket felölölő nagy eszméket rendszerint meg nem értik, azokat fillérekre, hétköznapi feladatokra kell felváltani, hogy azoknak jogosultságát és életképességét elismerjük.

A Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesületének alapítását és működését bizonyos kételkedéssel és gyanúval kísérték. Idővel azonban rájöttek, hogy az egyesület a mezőgazdaság érdekeit megóvjá, kulturmunkát végez, melyet támogatni kell.

Midőn kineveztek főispánnak, megkérdezték, hogy megmaradok-e a Délvidéki Földmivelők

Gazdasági Egyesületének helyettes elnöke, mire kijelentettem, hogy továbbra is az egyesület szolgálatában fogok állani. Kijelentésemhez hozzáfűztem azonban, hogy belépek a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesületbe is. Mindkét egyesületet szívem egész melegevel fogom támogatni, a gazdasági egyesületeknek évek hosszú során át kifejtett közhasznú működésével a nagy-, közép- és kisbirtokos között megteremtett egyetértést fenn fogom tartani.

A gazdasági szervezkedésre nagy sulyt kell helyeznünk. A gazdasági szervezetek az anyagi és erkölcsi erőt a közneki a szolgálatába állítják. Sajnos igen sok gazda még nincsen szervezve. Másod-harmadrendű, haszontalan dolgokra, kártyára, luxusra, megvesztegetésre a gazda nem sajnálja a pénzt. Ellenben fukarkodik a pénzével a szervezkedés, művelődés követelményeinek a kielégítésénél. Ezekkel az állapotokkal végre szakítani kell.

Minden örömmel azon leszek, hogy a közgazgatás is, mely a gazdát a bölcsőtől sirjáig kíséri, a gazdák szervezését, közhasznú gazdasági társadalmi mozgalmakat támogassa.

Mikor Garabos községbe a községi bíróval bevonultam és vele a mezőgazdák helyzetéről, a község fejlődéséről beszélgetést folytattam, megkérdeztem tőle, hogy mily lapokat olvas a lakosság. Oly lapokat olvas-e a lakosság, mely a társadalmi kérdés, a haladást, kulturát hirdeti, a magyar hazaszeretet az idegen ajku lakosságban ápolja és erősíti.

A derék községi bíró felsorolta a lapokat és kijelentette, hogy a magyar svábság erős hazaszeretetéhez kétség nem fér, azt karjában hordja, gazdasági munkájával a magyar hazát szolgálja.

Ezt a kijelentést azzal kell kiegészítenem, hogy a magyar svábság szívében is hordja hazaszeretétét.

Mindazoknak, akár jelen, akár távol vannak, akik a tények ismerete nélkül, azok szántsándékos elhallgatásával a magyar svábságnak és azok fiainak magyar hazaszeretétét bárhol és bármiképp kétségbe vonni vagy azt bemooskolni akarják, — azt üzenem, hogy hazaszeretetet senkitől nem tanulunk, azt *tettekben* kimutattuk a multban és *tettekben* kimutatjuk a jövőben is.

A derék magyar sváb gazdák és azok fiai, akik a magyar hazaszeretet tüpróbáját rég kiállották, a szabadságharcokban kitűnt torontálmezei sváb zászlóaljat követik. Ez a zászlóalj a szabadságharcban vitézségével kitűnt s ezért piros sapkával kitűntették. Mikor a szabadságharcosok Szegeden Kossuth előtt felvonultak, feltűnt neki a piros sapkás zászlóalj, melynek zászlója véres foltokkal és golyólövésekkel volt diszitve.

Kossuth megállította a zászlóaljat és azt következőképp szólította meg:

„Nicht wahr Burschen Ihr seids Schwaben“?

A zászlóvivő azt felelte: „Ja wohl. Euer Gnaden, aber halt *ungarische* Schwaben.“!

Ezt feleljük mi is, akik ellenünk titokban gáncsot akarnak vetni, hogy mi magyar svábok vagyunk, akik a magyarsággal együtt éreznek, dolgoznak és hazaszeretettüknek tettekben adnak kifejezést.

A jelenlegi világháboruban a magyarsággal derék szerb és román testvéreink is vitézül harcolnak. Ezeket is hála és elismerés illeti. A derék szerb és román népet is, ha békében él és dolgozik, a magyarsággal tart, a legnagyobb jóindulattal, szeretettel és odaadással fogom támogatni, eltévelyedett irridentista elemek miatt elhanyagolni nem engedem.

Az ország létérdekéért folyó háboru alatt nincsen helye viszálynak és gáncsvetésnek, hanem csakis megértésnek és közös munkának.

Mielőtt beszédemet befejezném kegyeletem le kell rónom Bogáros község ama fiainak, akik hadbavonultak és hősi halált haltak. Életüket adták oda, hogy bennünket, gyermekeinket, mindenünket, szeretteit magyar hazánkat megmentsék. Hála és kegyelet illeti őket. Juttassunk nekik valamit, mert értünk mindent odaadtak.

A hadiözvegyek és árvák kérései, a háboru által okozott baj, ezer és ezer seb váltásnak ki végre szívünkben, lelkünkben, értelmünkben és izmainkban minden értékes erőt, melyekre a háboru sebeinek gyógyítása, sokat szenvedett magyar hazánk gazdasági, kulturális és erkölcsi fejlődésének biztosítása céljából nagy szükségünk van. Ennél a munkánál mindnyájunknak találkozni kell és adja a jó Isten, hogy úgy legyen!

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtökön, október hó 25-én 2 előadás.

A titokzatos árnyék.

Detektívdráma 3 részben. Főszereplő: **Max Landa.**

A gyorsfestő.

Vígjáték 3 felvonásban. Főszereplő: **Erike Gläser.**

Előadások: 5 és fél 9 órakor.

Helyárak. Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f. Rendes: páholyülés 1-20 K. I. hely 1- K. II. hely 80 f. III. hely 50 f.

HIREK

— **Helyettesítés.** A vármegye főispánja a megyei árvaszéknél elhalálozás folytán megüresedett árvaszéki ülnöki állásra főispáni titkári megbízásának fenntartása mellett dr. *Horváth Kálmán* megyei tb. főjegyzőt helyettesítette.

— **A keleti-tengeri offenzíva.** A németek operációi egyelőre 450—500 kilométerre játszódnak le Pétervártól és a rettegő orosz főváros legközelebbi sorsa egyelőre: a jövő zenéje. A fontos aktualitás most a Rigai- és a Finn-öböl domináló szigetsoport birtokbavétele, amely elsősorban a Rigai és Jakobstadton át megindult német offenzíva folytatását teszi lehetővé, mert a német haderő balszárnyát most már nem fenyegeti veszély a tenger felől, a hadcsoport utánpótlása pedig a felszabadult öblökre bázisozható. Az orosz hadvezetés kénytelen északi szárnyának biztosítására az estlandi partokat Revalig megszállni, ami tetemes erőt költne le, de a német partraszállás veszélye megbénítja az orosz északi hadcsoport mozgási szabadságát is és így Riga visszahódításától nem kell tartani. Nagyobb szárazföldi német akció csak a tavaszra várható. A nagy jelentős tény ma az, hogy az orosz hadiflotta a Finn-öbölbe szorult, a hajóközlekedés itt megszakadt Svédországgal, az orosz hadiraj állandóan a megsemmisítés veszélyének van kitéve és a német flotta a Keleti-tenger feltétlen ura lett. Ha az orosz tengeri erő válságos helyzetében felvonná a harcot, vagy harcba kényszerül és a német flotta megveri, Pétervár a tenger felől is közvetlen veszedelembe kerül.

— **Az izr. templomban** a péntek esti istentisztelet további intézkedésig fél 5 órakor kezdődik.

— **Adomány.** *Koren Pál* evang. lelkész 20 koronát adományozott a helybeli r. kath. főgimnázium Deáksegélyző Egyletének, amiért ezután mond köszönetet az egylet vezetősége.

— **Számozott helyek a vonaton.** Megbízható helyről nyert értesítés szerint az államvasutak igazgatósága úgy intézkedett, hogy a nagyobb állomásokon egy I—II. osztályu kocsit csatoljanak a vonatokhoz. Ehhez a kocsizhoz menetjegyeket és számozott igazolványokat adnak ki, mely utóbbival az illető utas részére megfelelő ülőhelyet biztosítanak a vonathoz csatolkozó kocsiban.

— **Az új, immár államivá lett magy. kir. osztályorszájáték** már november hó 10-én kezdődik. Az I. osztályhoz ajánlunk 1/1—12, 1/2—6, 1/4—3, 1/8—1.50 koronáért, Gaedicke Bankház Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. Rendeljen azonnal, mert a kereslet óriási. Levelezőlap elegendő.

— **Olcso Regény.** A jövő hónap elején új könyvsorozat első kötetét fogja szétszórni a magyar olvasók között a Athenaeum könyvkiadó vállalat. Az egymást nyomom követő könyvek „Olcso Regény” címen jelennek meg. Az „Olcso Regény” hatalmas kulturprogrammal indul utnak, mert mindenki számára hozzáférhetővé teszi a legjobbat, a legértékesebbet, amit a magyar és a külföldi regényirodalom termel. Mindenki kezében meg fog fordulni az olcso könyv, mert egy—egy 160 oldalas teljes kötet ára 60 fillér lesz. Ez lesz a legszebb, a legkedvesebb, a legtisztább és a legolcsóbb szórakozás. Az „Olcso Regény” a legjobb írók legértékesebb munkáit adja, könnyen kezelhető, modern formában, művészi kiállítással, 60 fillérért. Minden kötet borítékát *Vadász Miklós*, a kitűnő festő és grafikus rajzolja, így minden kötet külön meglepetés lesz. Az „Olcso Regény” a legjelesebb magyar írók: *Jókai, Mikszáth, Rákosi Viktor, Ambrus, Bródy, Bíró, Krúdy* stb. művei mellett a külföldi regények közül is a legjobbakat: *Dostojevszky, Tolsztoj, Shaw, Anatole France, Conan Doyle, Leroux, Rosny, Poe, Mark Twain* stb. legszebb regényeit 60 fillérért adja mindenkinek a kezébe.

— **A női betegségek** kisebb vagy nagyobb foku szorulásal szoktak járni s ezért ajánlatos a természetes „*Ferenc József*” keserűviz használata által első sorban ennek a megszüntetésére törekedni.

Mellékházasság.

— Véleményem egy szenzációs ujtásról. —

Olvasom a lapokban, hogy Németországban egy főtanár egészen komoly törvényjavaslatot eszelt össze a derék német unokatestvéreinknél nagyon is elterjedt vénleányság ellen.

— Nincs többé vénleányság, mondja a szóbanforgó főtanár, — mert ha a világháboru miatt még sok-sok évig kevés is lesz a házassulandó férfi, a vénleányságot egyszersmindkorra ki lehet majd pusztítani. A használati utasítás ehhez az új találmányhoz a következő:

Be kell hozni a mostani elavult hosszulejratu, kissé kényelmetlen berendezésű, papuskamamuskaszerű házasság mellé a modern kor, a villamosság, sőt drótnélküliség korának, stilszerűbben megfelelő házasság újabb formáját is: *a mellékházasságot*. Igen a mellékházasságot, amint ezt a fentemlített Prof. oly találmán megjegyzzi!

Amint az új találmány címéből is látható, ennél az új házasságnál a házasság mellékes. De nem a nőre, hanem a férfira nézve. Ugyanis a pompás kis törvény kimondaná, hogy joga van minden önálló keresettel bíró nagykoru leánynak az asszonyi cím és jelleg megszerzése céljából legfeljebb három hónapig tartó ugynevezett *mellékházasságra* lépni az általa kiválasztott urral, kinek azonkívül, hogy a szükséges oltási, sőt újraoltási bizonyítványokkal kell rendelkeznie, elsősorban *nős embernek* kell lennie. Igenis, *nős embernek* és pedig azért, hogy a *mellékházasság erkölcsi alapja* biztosítva legyen. És hogy az erkölcsi alap teljesen, de teljesen jelen legyen, a mellékházassághoz a feleség *írásbeli beleegyezése* is szükséges. A feleség fő- vagy alapfeleségnek nevezetik...

Na, hát ez egészen nagyszerű! Hiába, régóta éreztük mi már *nős férfiak*, hogy valami ilyesféltre szükség van...

A magam részéről éppen ezért a legmelegebben üdvözlöm a professzor ur csodatevő szerumát.

A találmány egyenesen óriási! Ha vesszük, néhány év alatt nem lesz egyáltalában vénleány található. Mert például egy-egy mellékházasságot három hónapban számítva, évenként négy mellékházasság esik reám. Tehát évenként egymagam négy herceg, lehetőleg tüzzől pattant kis barnát mentek meg a csuf vénleányságtól. Az első tíz évben ez összesen negyven. A következő öt évben, kissé tempósabb eljárás mellett, — évenként kettő adagot előirányozva — újabb tíz; a még szám-bavehető, hátralevő további öt évben pedig,

reális számítással évenként egy-egy, összesen tehát öt mellékházasság remélhető...

Össze-vissza husz évre tervezett közpályámon tehát nem kevesebb, mint ötvenöt-hatvan szökét-barnát-vöröset fogok megmenteni...

Mert nincsen szebb dolog, mint egy ilyen három hónapig tartó kis mellékházasság. Örült nagy szerelem, gyöngyöri turbekolás, mézes-hetek. És semmi próza, veszekedés, tetteges-ség. Hazajövök a hivatalból, otthon a puha kis fészekben várva már az icipici helyre kis mellékefeleségecke, mint valami hízog kis macska; aztán, ha meguntuk odahaza, szerelmesen kart-karba öltve, szorosán egymáshoz simulva megyünk ide, megyünk oda, kóborolunk erre-arra, szedjük a mézet, örülünk az életnek, mint bohó gyermekek, éppen úgy, igen éppen úgy, mint annak idején tettük: a Feleséggel, ki fő- vagy alapfeleségnek is nevezetik...

És így élünk majd szépen, gyönyörűen, akár a paradicsomban. Mire megunnók egymást, jön már az új, az újabb kis mellékefeleségecke. És így telik az életünk csupa öröm és folyton új és újabb szívügyi szenzáció közben, bájosan, harmonikusan, akáresak a kitűnő muzulmánok tulvilági élete oda fent a tubafa árnyékában.

És mire aztán elköszön és tovalibben melölöd a hatvanadik icipici drága kis nő is, — boldog és büszke önértzettel, mint aki az Emberiséggel szemben megtetted a magad kötelességét, — visszavonulsz a közpályáról Te nagy férfiú, valahová messzi-messzi egy erdőkhegyek közzé elrejtett kis zugba, s mint egy ujkori Cassanova, hozzáfogol szenzációs emlékirataid megírásához...

Jaj, igazán, alig várom már, hogy abból a zseniális javaslatból törvény legyen...

— Mi az, hogy tetszett mondani? Hogy mi van avval az *írásbeli beleegyezéssel*? Vagy úgy!! Ejnye, a nagy hevületben erről egészen megfeledkeztem...

Attól tartok, hogy azt az *írásbeli beleegyezést* kissé nehezen tudom majd beszerezni!...

Vigye el az ördög a bolond németet, akkor hát minék igaztja fel anyira a szegény nős embert?!

Bolseviki.

A párdányi főszoigabirótól.

4291—1917. szám. 908—3.3

Pályázati hirdetés.

A fényi községi *írnok-végrehajtói állásra* pályázatot hirdetek.

Az állás évi 1000 korona fizetéssel és szabad lakással van javadalmazva.

Pályázati határidő 1917 október 28.

A választás idejét később fogom kitűzni.

Párdány, 1917. évi október hó 20-án.

Hertelendy, főszoigabiró.

A párdányi főszoigabirótól.

4290—1917. szám. 907—3.3

Pályázati hirdetés.

A párdányi községi *írnoki állásra* pályázatot hirdetek.

Az állás 1000 korona évi fizetéssel van összekötve.

Pályázati határidő 1917 október 28.

A választás idejét később fogom kitűzni.

Párdány, 1917. évi október hó 20-án.

Hertelendy, főszoigabiró.

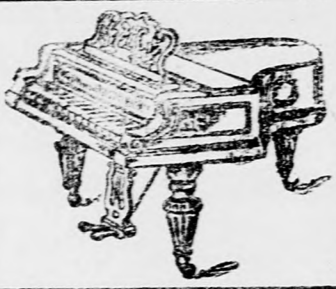
Pezsgősdugót

használt, nem müparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvéttel 120 K darabonként, használt palackdugót 22 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

Mint elismert kiváló szakember ajánlja csakis elsőrendű gyártmányú bécsi és angol rendszerű harmoniumok, ugymint mindennemű hangszereit és azok alkatrészeit jutányos árak mellett.

zongoráit,

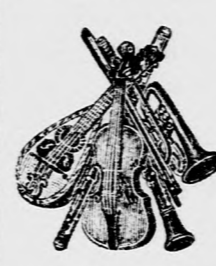
Genhardt Antal

első délvidéki hangszerkészítő és zongorahangoló
== Nagybecskerek. ==

Telefonszám 246.

Telefonszám 246

903

Az Alibunári Hengermalom R.-T. tisztelettel meghívja részvényeseit az Alibunáron 1917. évi november hó 11. napján délelőtt 10 órakor Alibunár község üléstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Tárgy:

1. Bizottság megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az alapszabályok 5. §-ának megváltoztatása.
3. Igazgatósági indítvány az alaptőke felemelése végett Alibunár, 1917. évi október hó 18-án

914

Az igazgatóság.

Lóárverés.

Nagybecskereken a Stagelschmidt-féle téglagyárban f. hó 29 én reggel 8 órakor

33 db kincstári ló

kerül árverés útján eladásra. Az árverésen csak azok a mezőgazdák vehetnek részt, akik az I. ső foku közigazgatási hatóság által kiállított igazolvánnyal bizonyítják, hogy lóra szükségük van, mely bizonyítvány egyúttal azt is igazolja, hogy hány db ló vásárlására tarthatnak igényt.

Cs. és kir. loértékesítő-parancsnokság.

917

— Aranyérem Wien 1912. —

Ideggyenge férfiak

használják az

Evaton-tabletták-at,

melyeket a modern gyógyászat alapján készítenek és orvosok is melegen ajánlják.

Ezen tabletták rendelkeznek: 888
 20 db-os dobozokban 4 K 20 f, 50 db-os dobozokban 10 K, 100 db-os dobozokban 18 K.

Főraktár:

„Hunnia“ gyógyszer-tár
 Budapest, Erzsébet-körút 56.
 Postai szétküldés naponta, postaköltség 1 K.

Nyomdásztanoncui

legjobb két középiskolát jó eredménnyel végzett flu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Nyomatott Pleits Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Ezennel közhírré tételik, hogy az állam részére

lovak

készpénzfizetés mellett

vásároltatnak

és pedig minden kedden Nagybecskereken s minden szerdán Nagyikindán, továbbá folyó hó 25-én Párdány és 27-én Pancsován.

Nyilvántartási lappal ellátott lovak is vásároltatnak.

912

Lónyilvántartó tiszt.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
 Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
 Magy.—Francia bizt. társ. József fgg.-u.
 Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
 Steinhauser Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
 Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkerekedők:

Kertész A., Iskolaépület.
 Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 8.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.

Bukovics István, Hunyadi-utca.
 Meznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műanyaggyártás:

Schneider János, Aradai-utca.

Drogueria:

Melkuha Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Meznik R. Jevgye, Hunyadi-utca.
 Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
 Kocsis M., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temevári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
 Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszerárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
 Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidárutüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
 Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
 Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
 Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkerekedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
 Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvtárosság:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Közművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-művár.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főter, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkórártár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
 Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
 „Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
 Schwirtlich Alajos, Aradai-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tüzifa-, épületfekereskedés:

Annan örökösök, Korona-utca.
 Kurländer Imre, Aradai-ut 1.
 Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
 Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
 Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
 Magyar Király sörcsarnok.
 Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
 Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
 Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleits Fer. Pál.